

فرهنگ مردم

کلمات و اصطلاحات خودمانی، عامیانه و اسلنگ مردم امریکا

ریچارد آلن اسپیرز

همراه با
«بستار» در چیستی اسلنگ

بابک محقق / مسعود قاسمیان

با همکاری
آرش کلانتری

نشر پیام امروز
تهران: ۱۳۹۷

سرشناسه: اسپیرز، ریچرد ا.، ۱۹۲۹ - م. Spears, Richard A.
عنوان و نام پدیدآور: فرهنگ مردم: کلمات و اصطلاحات خودمانی، عامیانه و اسلنگ مردم آمریکا / ریچرد الن اسپیرز؛
مترجمین مسعود قاسمیان، بابک محقق؛ با همکاری آرش کلانتری.

مشخصات نشر: تهران: پیام امروز، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۷۰۸ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۷۰۶-۷۰-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: NTC's dictionary of American slang and colloquial expressions.

موضوع: زبان انگلیسی آمریکایی -- اصطلاحها و تعبیرها -- واژه‌نامه‌ها

موضوع: English language -- United States -- Idioms -- Dictionaries

موضوع: بدیع -- واژه‌نامه‌ها 'Badi* -- Dictionaries

موضوع: اصطلاح‌های آمریکایی -- واژه‌نامه‌ها Americanisms -- Dictionaries

شناسه: رده: قاسمیان، مسعود، ۱۳۴۹ - مترجم / شناسه افزوده: محقق، بابک، ۱۳۵۱ - مترجم

شناسه: افزوده: کلانتری، آرش، ۱۳۵۰ - همکار، مترجم

رده بند: شکره: ۱۳۹۶ / ف ۴۶۰۰۰ / PE ۲۸۴۶ / رده بندی دیویی: ۴۲۷/۹۷۳

شماره کتابخانه: ۳۲۷۱۰

نشر پیام امروز

فرهنگ مردم

کلمات و اصطلاحات خودمانی، عامیانه و اسلنگ مردم آمریکا

ریچرد الن اسپیرز

همراه با «جستاری در چیستی و آشنایی با فرهنگ»

مترجمان: بابک محقق / مسعود قاسمیان

با همکاری آرش کلانتری

ناشر: پیام امروز؛ با همکاری کتابفروشی لارستان

طرح جلد: محمدباقر جاوید

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی، چاپ، صحافی: باختر، معرفت، علی

قیمت: ۷۲۰۰۰ تومان

نشانی ناشر: تهران، خیابان لبافی‌نژاد، بین فروردین و فجر رازی، شماره ۲۰۰، طبقه اول، تلفن: ۶۶۴۹۱۸۸۷

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۵۷۰۶ - ۷۰ - ۶

payam_emrooz@yahoo.com
t.me/payamemrooz/582

فهرست

هفت	تقدیر و امتنان
نه	مقدمه نویسنده
سیزده	جستاری در چیس سنگ
سیزده	از زیر و بم اسلنگ: رام کردن زبان سرکش
چهل و هفت	چه باشد آنچه خوانندش "اسلنگ"؟
نود و هفت	کتابنامه مقدمه
صد و هفت	راهنمای استفاده از این فرهنگ
صد و پانزده	علائم اختصاری و نشانه‌ها
صد و نوزده	راهنمای آوانگاری
صد و بیست و یک	کتابنامه منابع پیکره‌ای

مقدمه نویسنده

سومین ریراست فرهنگ‌ی که پیش روی شماست حاوی بیش از ۸۵۰۰ کلمه، تغییر و عبارت و اصطلاح جدید است (جدا از مدخل‌های دو ویراست قبلی فرهنگ) که در چند سال اخیر در کوچ‌ها و خیابان‌ها و همچنین در مدرسه‌ها و دانشگاه‌های امریکا ساخته و باب شده‌اند. اکنون که نخستین سال‌های هزاره نو را سپری می‌کنیم چه انتظاری از زبان / گونه اسلنگ داریم؟ گویی قاعده بی جای. فرد باقی است: اسلنگ کماکان ترکیبی است از کلمات و تعبیری که به مسائل جنسی، دشنام، تومین‌ها، زبان خلاف‌کاران و جز آن مربوط می‌شود و در این میان البته بازی زبانی - یگانه و بی‌ثبات دارد.

این فرهنگ مجموعه‌ای است از اصطلاحات عامیانه، گفتاری و محاوره‌ای قرن بیستم که در امریکا متداول است و بسیاری از مردم آن را در کوچه و خیابان بر زبان می‌آورند؛ هرچند ای‌بسا برخی از این‌ها به گوش همگان آشنا نباشد. و فقط در جمع محدودی از گروه‌های اجتماعی همچون خلاف‌کاران، پزشکان و پرستاران، دانشجویان، "بروبچه‌ها"ی سواحل کالیفرنیا، نوجوانان "پرسه‌زن" کوچه پس‌کوچه‌ها، درس‌بازهای وال‌استریت، زندانی‌ها، موج‌سوارها، معتادها، دخترهای بالاشهری سن‌فرناندینو، کلیف‌رنیا، سیاه‌پوست‌ها و "زیبایی‌کارها" کاربرد داشته باشند. بدنه این فرهنگ را اصطلاحات بارز روز، کلمات مجازی، بازی‌واژه‌ها (واژه‌هایی که محصول بازی با کلماتند) تشکیل می‌دهند.

واقعیت این است که هنوز ملاک و معیار دقیقی برای تشخیص اسلنگ از غیراسلنگ و گفتاری از غیرگفتاری در اختیار نداریم. بسیاری از تعبیر و اصطلاحاتی که ذیل مقوله اسلنگ قرار می‌گیرند، اغلب حاصل بازی با کلمات و قریب به اتفاق آن‌ها شکل دیگرگونه‌ای از ادای کلمات عادی‌اند. ناگفته پیداست که کلمات گفتاری یا محاوره‌ای در زبان گفتار و نه نوشتار ظاهر می‌گردند و ساده و صمیمی‌اند و دلنشین. اصطلاحات اسلنگی و گفتاری به‌صور گوناگونی نمودار می‌شوند: تک‌کلمه، کلمات مرکب، عبارت‌های ساده،

اصطلاحات، تعبیرات یا جمله‌های کامل. این گونه کلمات و عبارات معمولاً در دایره کاربرد نویسندگان و سخن‌گویان محتاط و محافظه‌کار و همچنین گفت‌وگوهای رسمی و تجاری جای ندارند و برای یافتن آن‌ها باید به فیلم‌ها، برنامه‌های رادیو-تلویزیونی، روزنامه‌ها، مجله‌ها و گفت‌وگوهای غیررسمی یا خودمانی رجوع کرد.

اصطلاحات روز معمولاً عمری کوتاه دارند اما سایر تعابیر اسلنگی چه‌بسا رواج بیش‌تری یافته تا سالیان سال به حیات خود ادامه دهند. هر قدر که این اصطلاحات بیش‌تر رواج یابند ماندگارتر خواهند بود. اگر به قدر کافی عمر کنند بر سر زبان‌ها می‌افتند و لاجرم در زمره کُرَنه میار زبان انگلیسی قرار می‌گیرند. بسیاری از این تعابیر اسلنگی به جمع عظیم اصطلاحات مشابه راه می‌یابند و بر اثر کثرت استعمال کلمات جدید جایگزین آن‌ها می‌شوند. اصطلاحات قدیمی‌تر پس از مدتی به بوته فراموشی سپرده شده جای خود را به نسل جدیدتری از کلمات و اصطلاحات می‌دهند. تعداد زیادی از آن‌ها نیز که به حیات خود ادامه می‌دهند سرانجام در فیلم درمی‌آورند یا گاه بر زبان مردان و زنان مسن جاری می‌شوند.

در بیش از دویست سال اخیر اصطلاحات زبان جاهلی و لُپنی یا زبان خلاف‌کاران یکی از منابع اساسی تولید واژگن و بی‌اسلنگی بوده‌اند. از زمان منع فروش و مصرف الکل در آمریکا (از ۱۹۲۰ تا ۱۹۳۳) دهه سی و دهه چهل با مفاهیم و کلمات مرتبط با الکل، مواد مخدر و جرم و جنایت درآمیخته بوده است. در نیم‌قرن اخیر رمان‌ها، فیلم‌ها و برنامه‌های رادیو-تلویزیونی مملو از اصطلاحات جنسی و پلیسی شده‌اند. این فرهنگ حاوی بسیاری از اصطلاحات این حوزه‌هاست که در سال گذشته در صحنه عمومی ظاهر شده هرچند شمار بیش‌تری از آن‌ها در پس "درهای بسته" مانده‌اند. ذکر این نکته ضروری است که هرچند کلمات "ممنوع / تابو" در معنای دقیق، "اسلنگ" به شمار نمی‌روند، عمده آن‌ها را در ویراست جدید این فرهنگ گنجانده‌ایم. این فرهنگ حاوی صدها اصطلاح روز و بازی‌واژه‌های دانشگاهی نیز هست که از دل گفت‌وگوهای روزمره نوجوانان برآمده؛ ضمن این که همین زیرگروه زبانی ده‌ها لقب تمسخرآمیز یا توهین‌آمیز برای انواع تیپ‌های اجتماعی ساخته است که آن‌ها را نیز آورده‌ایم.

علاوه بر اصطلاحات طنزآمیز یا کنایی، از زبان روزمره مردم آمریکا نیز غافل نمانده‌ایم. هر جا که ممکن بوده است شواهدی از زبان زنده و طبیعی عامیانه و محاوره‌ای ذکر کرده‌ایم، ولو آن‌که به لحاظ دستوری از اصول نگارش رسمی تخطی کرده باشیم. این شواهد مثال آینه زبان عامیانه‌اند و از همین رو در چارچوب زبان معیار و رسمی قرار نمی‌گیرند. بسیاری از اسلنگ‌واژه‌ها، به هر حال، رنگ‌وبویی از مسائل نژادی، قومی، جنسی، شغلی

و جز آن دارند، و از این رو سخت توهین آمیز و برخوردنده اند؛ گو این که برخی معتقدند این اسلنگ واژه‌ها را اساساً باید "ممنوع / تابو" قلمداد کرد. با این حال، ما خود را بابت درج چنین کلماتی بدهکار پوزش به کسی نمی‌دانیم. این اسلنگ واژه‌ها توهین آمیزند، که اگر نبودند دیگر نمی‌شد آن‌ها را اسلنگ در شمار آورد. از طرف دیگر، همه آن‌ها در این فرهنگ نیامده و رکیک‌ترین کلمات حذف شده‌اند. اسلنگ اسلنگ است و فرد علاقه‌مند کثیری از آن‌ها را در جمع واژگان غیرمعیار خواهد یافت. اتفاقاً به نظر ما خوب است که کلمات بی‌ادبانه و توهین آمیز را درج کنیم و با مشخص کردن سیاق آن‌ها یا برجسب‌زنی (یعنی ذکر طنزآمیز، توهین آمیز، بی‌ادبانه یا ممنوع / تابو بودن آن‌ها) به کمک افراد نامطمعی بیاییم که در هر صورت به هنگام تماشای تلویزیون، در سینما یا تئاتر، در رمان یا مجله، در محل کار، در فروشگاه، یا در کوچه و خیابان با آن‌ها روبه‌رو می‌شوند.

ماهیت دستوری - نحوی هر اصطلاح به مدد مثال‌ها یا شاهد مثال‌هایی آمده که پس از تعریف سرمدخل مشخص شده‌اند. مفهوم "هویت‌نما" ارتباط مستقیم با کارکرد هر واژه یا تعبیر دارد. کلمه‌ای که در ترتیب بند یا عبارت ظاهر شده دارای هویت یا نقش دستوری مختص خود است اما تذکره حتماً این است که هویت دستوری کل عبارت مدنظر قرار می‌گیرد. مثلاً عبارت to hell and gone ترکیبی از چهار کلمه با هویت‌های دستوری متفاوت است متنها ما کل عبارت را ملاک قرار داده‌ایم که نقش وصفی دارد. در مقابل تمامی مداخل موجود در فرهنگ نشانه‌ای (core) قرار گرفته است که ماهیت کارکردی آن‌ها را مشخص می‌کند. این نشانه‌ها کارکرد مدخل را مستقل از صورت مشخص می‌نمایند؛ مداخلی که کارکرد یکسانی دارند برجسب، هیت‌نمای مشابهی می‌گیرند. مثلاً اسم‌ها، ترکیبات اسمی، عبارات اسمی و بندهای اسمی با نشانه n به جای "nominal" (گروه اسمی) مشخص شده‌اند. برای آشنایی با این نشانه‌ها بخش "راهنمای استفاده از این فرهنگ" مراجعه کنید.

برخلاف زبان انگلیسی معیار، فقط شمار اندکی از واژگان و اصطلاحات محاوره‌ای املا یا علائم سجاوندی تأیید شده و معیار دارند. جالب این که خود فرهنگ‌های معیار نیز در کاربرد علائم سجاوندی توافق نظر ندارند و گاه کلمات ترکیبی را به صورت پیوسته، ناپیوسته یا همراه با تیره کوتاه بین کلمات می‌آورند. املاي اسلنگ واژه‌ها و تعابیر اسلنگی از این هم متنوع‌تر است. در این فرهنگ سعی کرده‌ایم برای ضبط کلمات شکل نوشتاری آن‌ها را ملاک قرار دهیم (البته اگر ثبت شده باشند)، مگر ترکیبات موزون همچون fat-cat یا funny-money که همه‌جا با تیره کوتاه آمده‌اند.

برای جمع‌آوری مداخل‌ها از منابع متعددی بهره گرفته‌ایم. بسیاری از آن‌ها را

دانشجویان و اشخاص عادی فرستاده‌اند. اکثر مداخل جدید نیز مستقیماً از تلویزیون فراهم آمده و شمار اندکی نیز محصول برنامه‌های رادیویی است. برای گردآورندگان و مخاطبان این حوزه اینک اینترنت و دنیای مجازی جدیدترین منبع موجود قلمداد می‌شوند. برای اطمینان خاطر از معنای دقیق و شیوه ضبط مداخل‌های قدیمی‌تر هیچ‌گاه فرهنگ‌های معیار را از نظر دور نداشته‌ایم. بسیاری از اصطلاحات قدیمی را در بازبینی فیلم‌های قدیمی به تأیید نهایی رسانده‌ایم. مثال‌های فراوانی را از نشریات جدید، به‌ویژه مجله‌های عامه‌پسند و ضمیمه‌های آخر هفته روزنامه‌ها و مجله‌ها، برگزیده‌ایم. تعداد اندکی از شواهد مثال مستقیم از منبع اصلی نقل شده، تعدادی ساختگی‌اند و اکثر آن‌ها به‌نحوی اصلاح شده که در مقایسه با مثال اصلی از دقت و ایجاز بیش‌تری بهره‌مند باشند. در واقع هدف ما از آوردن مثال‌ها به شفافیت هرچه افزون‌تر معنای کلمه بوده است و هیچ نخواسته‌ایم اثبات کنیم که فلان مداخل درست یا نادرست است، چه زمانی در منابع مکتوب یا غیرمکتوب آمده است.

ریچارد آلن اسپرز